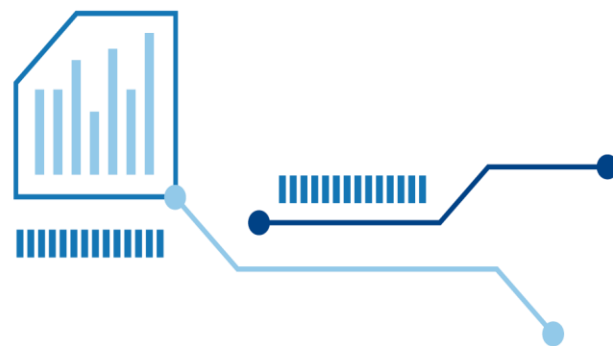




اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران

TEHRAN CHAMBER OF COMMERCE,
INDUSTRIES, MINES AND AGRICULTURE



گزارش‌های منتخب

فروردین ۱۴۰۴

معاونت بررسی‌های اقتصادی



معاونت بررسی های اقتصادی با هدف اطلاع رسانی و ارتقاء سطح آگاهی های فعالان بخش خصوصی و با به کارگیری ظرفیت های نهجکلن، دانشگاه و موسسات تحقیقاتی، در راستای دستیابی به اهداف بلندمدت اتاق بازرگانی تهران در زمینه های گوناگون اقتصادی از جمله مسائل اقتصاد کلان، محیط کسب و کار و تجارت بین الملل به طور مستمر اقدام به انتشار گزارش ها و پژوهش های اقتصادی با استفاده از داده ها و اطلاعات منابع معتبر رسمی داخلی و بین المللی می کند.

اتاق بازرگانی تهران به منظور بهبود کمی و کیفی گزارشات خود از نظرات، انتقادات و پیشنهادات مخاطبین استقبال می نماید.

- اقتصادنج (۱۴)؛ نمایی از آمارهای اقتصادی منتخب ۴
- صادرات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی؛ از روندهای جهانی تا جایگاه ایران در بازار چین ۴
- آسیب شناسی استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرکنندگان ۶
- چشم انداز برق در سال ۱۴۰۴ و ارزیابی ریسک صنایع در تأمین برق ۷
- استفاده استراتژیک روسیه از طلا در دوران جنگ ۸

اقتصاد سنج (۱۴)؛ نمایی از آمارهای اقتصادی منتخب



معاونت مطالعات اقتصادی و آینده‌پژوهی اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران، در راستای افزایش آگاهی فعالان بخش خصوصی به ویژه هیات نمایندگان محترم اتاق، اقدام به گردآوری و تنظیم نوشتار حاضر نموده است. در این نوشتار، بر اساس تازه‌ترین آمارهای اقتصادی منتخب و با تکیه بر منابع رسمی داخلی و خارجی نمایی از اقتصاد کشور به تصویر کشیده شده است که شامل موارد زیر است:

- سرمایه‌گذاری داخلی
- تورم مصرف‌کننده
- سرمایه‌گذاری خارجی
- کسری تراز عملیاتی بودجه عمومی
- ایران و همسایگان؛ مقاصد نامطمئن سرمایه‌گذاری
- تراز تجاری در مسیر اصلاح؛ کاهش کسری با رشد صادرات غیرنفتی
- صادرات کشاورزی و صنایع غذایی در حصار بازارهای محدود
- صادرات کشاورزی و صنایع غذایی؛ مزیت‌های آشکار، ظرفیت‌های محقق نشده
- مسیر نامشخص تولید و رشد در سایه نوسانات شدید
- صنعت در آستانه بحران؛ کاهش رشد و چالش‌های عمیق در تولید
- ایران در سایه اقتصاد منبع محور

۲ صادرات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی؛ از روندهای جهانی تا جایگاه ایران در بازار چین

^۱ برای دریافت فایل کامل گزارش بر روی عنوان گزارش کلیک نمایید

^۲ برای دریافت فایل کامل گزارش بر روی عنوان گزارش کلیک نمایید



ارزش صادرات محصولات کشاورزی و صنایع غذایی با نقش کلیدی در امنیت غذایی، توسعه پایدار و رشد اقتصادی، در سال ۲۰۲۳ با ثبت ارزش تجاری ۴۱۶۱ میلیارد دلاری، جایگاه خود را به عنوان یکی از ارکان اصلی اقتصاد جهانی حفظ کرده است. در این میان، صادرات کشاورزی و صنایع غذایی ایران نیز در سال ۱۴۰۲ به ۵۶ میلیارد دلار رسید که بالاترین رقم در هشت سال اخیر به شمار می‌رود و عمدتاً ناشی از رشد صادرات میوه، خشکبار و محصولات تبدیلی بوده است. با وجود این، تمرکز بر تعداد محدودی از کالاها و بازارهایی خاص، به‌ویژه بازار عراق، چالشی اساسی تلقی می‌شود. عراق با وجود مزیت نزدیکی جغرافیایی، حدود ۴۳ درصد از صادرات محصولات غذایی و صنایع غذایی ایران را جذب می‌کند که این تمرکز، ریسک‌های سیاسی و اقتصادی قابل توجهی را به همراه دارد. در سوی دیگر، بازار چین اگرچه در سال‌های اخیر مقصد برخی از اقلام صادراتی مانند خشکبار و گیاهان دارویی بوده، اما سهم ایران در تأمین نیاز وارداتی این کشور همچنان بسیار اندک است. این در حالی است که فرصت‌های گسترده‌ای در زمینه صادرات کالاهای دارای ارزش افزوده بالا به چین مغفول مانده است. در نتیجه، اصلاح سیاست‌های صادراتی از رویکرد کالامحور به بازارمحور، تنوع‌بخشی به محصولات، توسعه زیرساخت‌ها، تقویت زنجیره ارزش، تشکیل کنسرسیوم‌های تخصصی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های بومی و مشاوره‌ای در بازارهای هدف، به‌ویژه چین، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر برای دستیابی به موفقیت پایدار و حضور مؤثرتر در بازارهای بین‌المللی است.

۳ آسیب شناسی استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرکنندگان



رسیدگی به درخواست های استرداد مالیات بر ارزش افزوده در اغلب سازمان های مالیاتی کمتر توسعه یافته دنیا فرآیندی زمان بر و پرهزینه است که منجر به تعویق درخواست های استرداد و افزایش نارضایتی آن دسته از مودیانی می شود که به این ترتیب از سرمایه کاری خود محروم شده اند. بدین منظور با توجه به اهمیت نظام مالیات بر ارزش افزوده و چالش ها و مشکلات پیش روی اجرای استرداد مالیات بر ارزش افزوده، گزارش حاضر از رهگذر یک مطالعه تطبیقی، با هدف بررسی مشکلات و چالش های استرداد مالیات بر ارزش افزوده صادرکنندگان انجام شده است.

چشم انداز برق در سال ۱۴۰۴ و ارزیابی ریسک صنایع در تأمین برق^۴



برق به عنوان یکی از زیرساخت‌های حیاتی، نقشی کلیدی در توسعه اقتصادی و صنعتی کشور ایفا می‌کند. در سال‌های اخیر، ایران با چالش‌های متعددی در تأمین برق مواجه بوده است که این چالش‌ها با افزایش مصرف، تغییرات اقلیمی و سرمایه‌گذاری ناکافی در بخش تولید و انتقال، تشدید شده‌اند. پیش‌بینی‌ها نشان می‌دهد که روندهای کنونی تداوم یافته و سال ۱۴۰۴ صنایع همچنان با محدودیت تأمین برق مواجه هستند. به عبارتی ریسک تأمین انرژی مطمئن همچنان یکی از چالش‌های صنایع کشور در سال آتی خواهد بود. این گزارش با هدف تحلیل وضعیت تأمین برق کشور در سال ۱۴۰۴ و ارزیابی ریسک‌های تأمین برق برای صنایع در سال ۱۴۰۴ تهیه شده است. همچنین، با بررسی تجارب جهانی، راهکارهایی برای کاهش ریسک‌های مرتبط با تأمین برق ارائه خواهد شد.

^۴ برای دریافت فایل کامل گزارش بر روی عنوان گزارش کلیک نمایید

استفاده استراتژیک روسیه از طلا در دوران جنگ^۵



این گزارش به نحوه استفاده استراتژیک روسیه از طلا در دوران جنگ در سال ۲۰۲۲ می‌پردازد. در ابتدا، سیاست‌های پیشین روسیه در حوزه طلا پیش از وقوع جنگ ترسیم می‌شود و در ادامه، تحولات این سیاست‌ها پس از آغاز درگیری مورد بررسی قرار می‌گیرد. در این چارچوب، به شیوه‌های تأمین مالی در بخش طلا پرداخته شده و نقش بانک‌های روسیه در این زمینه، همچنین واکنش شرکت‌های فعال در صنعت طلا نسبت به فشارها و تحریم‌های غربی تحلیل می‌گردد. افزون بر آن، عملکرد تولیدکنندگان طلا از منظر بهره‌وری در دوران جنگ و میزان دسترسی آنان به تجهیزات معدنی ارزیابی می‌شود. در نهایت، گزارشی از اقدامات روسیه برای درآمدزایی از محل طلا و گسترش تجارت بین‌المللی این فلز ارزشمند ارائه می‌شود.

^۵ برای دریافت فایل کامل گزارش بر روی عنوان گزارش کلیک نمایید



معاونت بررسی های اقتصادی

اتحاد بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران